

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Střední Čechy

Inspekční zpráva

Gymnázium, Kolín III, Žižkova 162

Žižkova 162, 280 31 Kolín III

Identifikátor školy: 600 007 081

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1 – Malá Strana

Školský úřad Kolín, Kutnohorská 50, 280 02 Kolín

Termín konání orientační inspekce: 1. – 4. únor 2000

Čj.	03673/00-00001
Signatura	oc1zt201

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Gymnázium Kolín patří ke školám, které se vtiskly do povědomí nejen obyvatel města Kolína, ale přinejmenším Středočechů. Je školou, která již více než 125 let vychovává a vzdělává generace středoškolské mládeže. Úspěšností svých žáků v celorepublikových srovnatelných testech "Sonda Maturant" i v přijímacích řízeních na vysoké školy, patří ke školám s velmi dobrým koeficientem úspěšností. Na základě této komparace se umístila cca v první čtvrtině českých gymnázií. V tomto školním roce 1999/2000 probíhají ve škole tři formy studia: čtyřleté studium pro žáky z 9. tříd základní školy (KKOV 79-41-K/001), sedmileté studium, které dobíhá (KKOV 79-41-K/01) a osmileté studium pro žáky z 5. tříd základní školy (KKOV 79-41-K/01). Výuka se uskutečňuje podle MŠMT ČR schválených učebních plánů, včetně úprav generalizovaného učebního plánu pro gymnázia s osmiletým studijním cyklem č. 20 594/99-22, který vstoupil v platnost 1. září 1999 a týká se žáků prvních a pátých ročníků osmiletého a prvních ročníků čtyřletého studia. Nad rámec základní povinné dotace vyučovacích hodin stanovenou učebním plánem posiluje škola zejména dotace cizích jazyků, ale i dalších předmětů, dle specifického zájmu studentů tak, aby to vyhovovalo jejich budoucímu zamýšlenému dalšímu vysokoškolskému studiu, případně praktickému uplatnění. Od primy je vyučován jeden cizí světový jazyk, v kvartě je přidán druhý, přičemž je možno volit z jazyka anglického, německého, francouzského a ruského. Ve škole se vyučuje i jazyk latinský. Kvalitní výuka anglického jazyku je zajišťována opakovaným působením zahraničních lektorů ve škole. Škola rovněž zabezpečuje výměnné pobyty v Rakousku, Holandsku a Francii a uskutečňuje poznávací exkurze do Německé spolkové republiky a Rakouska s cílem umožnit žákům zdokonalení jazykových dovedností v konkrétních situacích a poznávání evropské reality. V posledních dvou ročnících jsou zavedeny volitelné semináře v širokém spektru, které pokrývá takřka všechny předměty vyučované ve škole. Jsou zaměřené na prohloubení znalostí v oblastech, které jsou v okruhu eminentního zájmu studentů.

Hodnocení kvality vzdělávání

Materiálně technické a psychohygienické podmínky školy

Budova gymnázia byla postavena v roce 1924 a díky stálé péči majitele Městského úřadu Kolín je její stav velmi dobrý, vyhovující současnému vzdělávacímu programu. Vstupní interiér školy je tvořen prostornými a vzdušnými chodbami, umožňujícími bezproblémový komunikační provoz a poskytujícími i dostatek prostranství pro fyzickou i psychickou relaxaci žáků i jejich vyučujících. K odpočinku a interkomunikačním kontaktům slouží v jednotlivých vestibulech pater i odpočinkový sedací nábytek. Šatny, jsou instalovány v podobě samostatných uzamykatelných skříněk jako souvislé stěnové bloky v prostorných chodbách a dekorativně i esteticky je oživují. V době konání inspekce měla škola pro své výchovně vzdělávací účely k dispozici 27 dobře vybavených učeben. Ty jsou tvořeny prostornými, světlými, vzdušnými třídami, pečlivě udržovanými po stránce čistoty, hygieny, estetického vzhledu i didaktické funkčnosti. Žákovský nábytek, který byl v posledních letech takřka kompletně renovován, plně vyhovuje antropometrickým i hygienickým požadavkům. Živé barvy konstrukcí i pracovních desek lavic výrazně oživují prostředí učeben a spolu s další osobitou úpravou každé třídy je činí útulnějšími a esteticky zajímavými. Modernizace učeben spočívala i v jejich vybavení stabilně instalovanou audiovizuální didaktickou technikou. Z uvedeného počtu učeben je 16 odborných: biologie, chemie, fyziky, matematiky, dvě učebny cizích jazyků, dvě učebny českého jazyka a dvě dějepisu, zeměpisu výtvarné výchovy, hudební výchovy, dvě učebny výpočetní techniky atd. (již druhým rokem je škola napojena na Internet – počítačová síť obou pracoven. V rámci výuky předmětu výpočetní technika jsou žáci školy seznamováni s jeho použitím a ti jej permanentně využívají ve svém volném čase). K dispozici jsou rovněž laboratoře biologie, chemie a fyziky,

knihovna i studovna. Pro výuku tělesné výchovy má škola vlastní velkou a malou tělocvičnu, kterou si sama vybudovala (byla upravena na posilovnu) a rovněž i školní hřiště, s jehož rekonstrukcí je počítáno v koncepčním záměru rozvoje školy.

Škola má ve vztahu k počtu žáků a ke vzdělávacímu programu velmi dobré prostorové podmínky. Odborné učebny jsou funkčně, kvalitně zařízeny a jejich velikost i kapacitní vybavení plně postačuje potřebám školy. Vybavení běžných učeben je rovněž na velmi dobré úrovni. Ředitelství školy se v posledních letech soustředilo především na investiční náklady vynaložené do technického zařízení a materiálního vybavení školy, především odborných pracoven, což se v plné míře zdařilo. Vybavení učebními pomůckami i didaktickou technikou je na velmi dobré úrovni. Výpočetní technika je na nadprůměrné úrovni, je zajištěno její maximální využívání žáky školy i její kvalifikovaná obsluha.

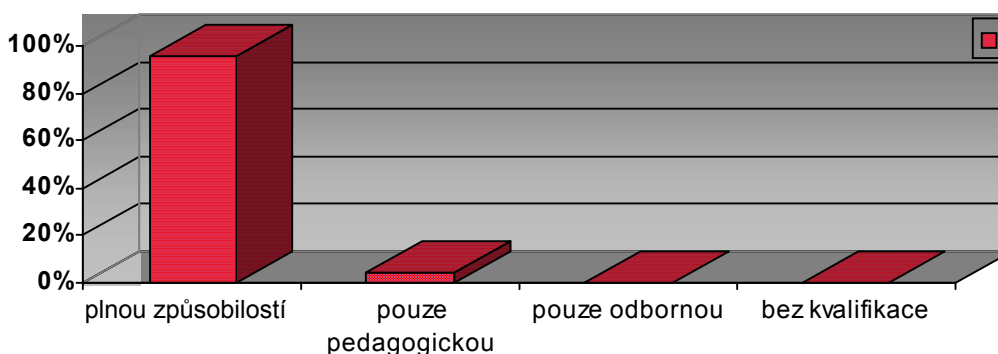
ČŠI hodnotí materiálně technické podmínky pro výchovně vzdělávací činnosti, vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků, jako velmi dobré.

Personální podmínky školy

Ve škole působí 41 učitel (včetně ředitele školy a jeho zástupce). Z uvedeného počtu je 38 plně odborně způsobilých pro daný předmět i stupeň vzdělávání, jedna vyučující postrádá odbornou aprobovanost, přitom ve vyučovaném předmětu má dlouholetou aktivní praxi a jeden vyučující je vysokoškolsky vzdělaný, avšak bez pedagogické kvalifikace (vyučuje ve škole pouze dvě hodiny). Od těchto velmi dobrých podmínek kvalifikovanosti vyučujících je odvozeno obsazení výuky předmětů v jednotlivých ročnících. Z celkového počtu 785 vyučovaných hodin je pouze 16 hodin (tělesná výchova) vyučováno bez potřebné odborné aprobovanosti (což představuje 2,04%), 17 hodin jazyků (2,16 %) a 2 hodiny (výpočetní technika) bez pedagogické kvalifikace. Rovněž věková skladba učitelského sboru je velice příznivá, 68% pedagogů patří věkovému limitu do 45 let. Příznivá je i situace v přesčasových hodinách, které se vyskytují cca u čtvrtiny pedagogů v minimálním počtu.

Pedagogičtí pracovníci	Pedagogická a odborná způsobilost							
	úplná		jen odborná		jen pedagogická		nevyhovující	
	interní	externí	interní	externí	interní	externí	interní	externí
Učitelé	38	0	1	0	2	0	0	0

Procento hodiny vyučovaných s			
plnou způsobilostí	pouze pedagogickou	pouze odbornou	bez kvalifikace
95,56%	4,2%	0,24%	0

Personální struktura pedagogického sboru i obsazení hodinových dotací jednotlivých předmětů je vysoce kvalitní a ČŠI je hodnotí jako vynikající.

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA A HUMANITNÍ PŘEDMĚTY

Český jazyk, dějepis, občanská výchova

Ve sledovaných předmětech (český jazyk a literatura, dějepis, základy společenské výchovy a občanská nauka) odpovídá časová dotace schválenému učebnímu plánu, členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s učebními osnovami. Aktuální příprava pedagogů se většinou zaměřuje více na obsah probíraného tematického celku než na organizační strukturu vyučovací hodiny a metody či formy práce se žáky. Vyučující jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení, ve sledovaných hodinách nebyla individuální práce s těmito žáky realizována, neboť to charakter učiva nevyžadoval.

Personální zajištění výuky je příkladné, všichni učitelé mají pro vyučování v daném typu školy odbornou a pedagogickou způsobilost, která je školou plně využita a příznivě ovlivňuje kvalitu vzdělávání. Navštívené vyučovací hodiny byly realizovány v kmenových učebnách, které jsou vybaveny tradičním školním nábytkem a odpovídají psychohygienickým zásadám. Didaktické pomůcky a audiovizuální technika jsou pedagogům dostupné stejně jako žákům studijní materiály. Estetika učebního prostředí odpovídá zvyklostem středních škol.

Organizační struktura většiny sledovaných vyučovacích hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům stanoveným učebními osnovami. Vedle tradičně pojetého vyučování byly viděny i formy skupinové práce, metoda hry, soutěže, dialogu a hodiny s dominací komunikace žáků, doprovázené videoukázkami a stručným doplňujícím komentářem učitele. Systematická práce s učebnicemi byla zřejmá především ve zhlédnutých hodinách literatury a zejména dějepisu, kde byla i příkladně efektivní. Ve většině vyučovacích hodin měli žáci příležitost k vyjádření vlastního názoru, ale v jeho využití byly výrazné rozdíly. Vyučovací čas byl využíván převážně efektivně, jen v části vyučovacích jednotek byla zapisována do sešitů faktografie obsahově blízká textům v učebnicích nebo v běžně dostupných studijních materiálech. Ve třech zhlédnutých hodinách byl verbální projev učitele nebo žáků doplňován audiovizuální technikou, v dalších hodinách byly využity obrazový materiál a nakopírované odborné či umělecké texty. Učivo bylo interpretováno věcně správně, alternativní způsoby řešení problémů byly však výjimkou. Cíl vyučovacích hodin byl v jejich úvodu deklarován, zhodnocení jeho naplnění většinou chybělo.

Vstupní motivační metody nebyly při kontrolních hospitacích zastoupeny, zčásti byly nahrazovány aktualizací učiva a navozováním životních zkušeností žáků. Při zkoušení a opakování učiva převažovaly tradiční způsoby. Frekvence klasifikace odpovídala charakteru předmětu, hodnocení bylo objektivní a ve většině případů zdůvodněné.

Interakce mezi učitelem a žáky byla v jednotlivých hodinách rozdílná a postihovala široké spektrum od dominantní role učitele a převážně pasivního žáka (ve třech vyučovacích jednotkách) přes vyrovnaný podíl obou stran na průběhu hodiny (ve většině hodin) až po hodiny, v nichž většinu aktivit provozovali žáci a učitel byl taktním koordinátorem jejich komunikace (dvě hodiny literární výchovy). Psychosociální podmínky výuky byly příznivé, komunikace vstřícná, projevy nežádoucího chování nebyly zaznamenány. Verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

Plánování a příprava výuky jsou vzhledem ke vzdělávacímu programu zajištěny příkladně. Personální zabezpečení výuky je vynikající, materiální podmínky jsou hodnoceny jako průměrné, psychohygienické jako velmi dobré. Z hlediska účelnosti organizace vyučování

a použitých forem a metod práce byla ve sledovaných hodinách výrazná převaha pozitiv. Účinnost motivace a způsob hodnocení žáků mají průměrnou úroveň. Úroveň interakce a komunikace byla nadprůměrná.

Jako vynikající byly hodnoceny dvě hodiny českého jazyka a literatury, jako nadprůměrné tři hodiny českého jazyka a literatury, dvě hodiny dějepisu a dvě základy společenských věd. Negativa a pozitiva byla v rovnováze ve čtyřech hodinách českého jazyka a literatury a v jedné hodině občanské nauky.

Celkově je kvalita vzdělávání v této skupině předmětů hodnocena jako nadprůměrná.

Anglický jazyk

Hodinové dotace výuky předmětu jsou v souladu s platnými učebními plány jak pro osmileté, tak pro čtyřleté studium. Rovněž počet nasazených hodin v týdenním rozvrhu i zápisech v třídních knihách souhlasí se stanovenými dotacemi. Obsah probíraného i dosud probraného učiva je v souladu s náplní stanovenou osnovou výuky cizích jazyků. Kontrolou tematických plánů bylo ověřeno, že vyučujícími předložené tematické plány obsahují všechna témata předepsaná platnými osnovami.

Anglický jazyk má svou vlastní učebnu pro poloviční počet žáků třídy. Pro vysoký počet vyučovaných hodin je však vyučován i v jiných učebnách. Ty jsou vždy vybaveny videotechnikou. Vyučující mají k dispozici vlastní kazetový magnetofon. Každý z pedagogů používá jiné učebnice. Obvykle jsou kombinovány učebnice pro jazykové školy nebo samouky (využívány pro výuku gramatiky) s některým cyklem originálních anglických systémů pro výuku přímou metodou. Vedení školy jednotlivé vyučující v tomto směru nijak neomezuje. Běžně jsou využívány časopisy určené pro výuku anglického jazyka a kopírované texty z jiných učebnic, časopisů nebo anglicky psaných novin.

Předmět byl ve všech případech vyučován se zaujetím a jednoznačným cílem. Všechny hodiny byly pestré, střídaly se různé metody a formy práce. Důraz byl kladen na aktivní i pasivní zvládnutí jazyky, i když v jedné ze sledovaných hodin pasivní přijímání učiva převažovalo. Hodiny byly vedeny převážně anglicky, v jednom případě (u nejmladších žáků) pouze anglicky. Anglický jazyk byl v jednom případě vyučován učitelkou bez odborné kvalifikace, která v letošním roce dokončuje rozšiřující studium. Znalosti této vyučující prokázané ve sledovaných hodině však jsou na vysoké odborné úrovni, plně postačující pro výuku předmětu.

Žáci byli průběžně motivováni jak proměnlivostí forem a metod práce v hodinách, tak trvale povzbuzujícími impulsy. Ze strany všech vyučujících byl zřejmý pozitivní přístup k žákům. Chyby byly zásadně opravovány až po ukončení rozhovorů, případně krátkých monologů a k jejich identifikaci byli aktivováni především žáci. Způsob pedagogické práce poskytoval dostatek prostoru pro komunikaci mezi učitelem a žákem i pro komunikaci mezi žáky navzájem.

Sledované hodiny byly hodnoceny ve dvou případech jako vynikající, jedna byla velmi dobrá.

BLOK PŘEDMĚTŮ EXAKTNÍCH VĚD

Matematika

Výuka matematiky je rozvržena v jednotlivých ročnících osmiletého, sedmiletého a čtyřletého gymnázia v rámci schválených učebních plánů, to znamená od 3. do 5. hodin matematiky v týdnu. V každém ročníku je jedna hodina matematiky v týdnu rozdělena na dvě skupiny s využitím pro cvičení z matematiky. Všechny sledované hodiny byly připraveny na základě

zpracovaných tematických plánů a v souladu s učebními osnovami. Příprava vyučujících byla dvakrát vynikající, šestkrát velmi dobrá a dvakrát dobrá. Personální podmínky pro výuku matematiky jsou příkladně zajištěny. Všichni vyučující jsou pedagogicky i odborně způsobilí pro výuku matematiky.

Sledované hodiny matematiky probíhaly v sedmi případech v prostorných učebnách s minimálním vybavením didaktické techniky pro výuku matematiky (pouze dva meotary), jednou v nevyhovujících podmínkách malé učebny výpočetní techniky (ta nebyla použita), dvakrát v učebně, kde byly podmínky materiální na velmi dobré úrovni s vybavením názorného materiálu pro žáky dostupným i při vyučování. Používání učebnic a sbírek úloh bylo účinné. Pouze ve dvou hodinách byl použit mimo učebnice jiný doplňující názorný materiál (modely těles a meotar). Vybavení žáků svými vlastními pomůckami mělo velmi rozdílnou úroveň, která se projevovala při kvalitě zpracování řešených úloh a záznamů probíraného učiva ve školních sešitech. Například činnosti s rýsovacími potřebami pro práci s funkcemi nebo řezy těles, měly pouze průměrnou úroveň. Organizace hodin odpovídala psychohygienickým zásadám s dobrou úrovní.

Výuka probíhala převážně frontálním způsobem, který byl střídán, v případě potřeby žáků, kteří nezvládali řešení zadané úlohy, velmi dobrým individuálním přístupem. Struktura sledovaných hodin obsahovala dobré vstupní aktualizací motivační prvky, vyhovující procvičení učiva s individuálním zkoušením nebo velmi dobrým písemným krátkým opakováním celé třídy. V hlavních částech sledovaných hodin matematiky však převažoval výklad vyučujících s menší aktivní účastí žáků. Častým jevem bylo v závěru hodin provedení shrnutí učiva pouze ve velice krátkém časovém úseku se zadáním domácího úkolu. Cíl hodiny byl, mimo jedné hodiny matematických cvičení, vždy splněn.

Žáci a učitelé respektují, na základě velmi dobré komunikace, dohodnutá pravidla v průběhu hodin. Učitelé umožňují diskusi k probíranému učivu, ale žáci ji ve sledovaných hodinách nevyužívali. Slovní motivační pozitivní hodnocení bylo velmi dobře prováděno v průběhu všech hodin. Ve třech případech byla provedena klasifikace na odpovídající velmi dobré úrovni.

V rámci předmětové komise učitelé vhodně řeší rozvržení učiva a plánování počtu hodin v ročnících podle struktury žáků jednotlivých tříd. Předmětová komise matematiky by uvítala možnost stále stejného počtu 4 až 6 hodin matematiky v týdnu.

Plánování a příprava výuky matematiky byla hodnocena jako velmi dobrá. Personální podmínky jsou vynikající. Materiální podmínky jsou na dobré úrovni, slabým místem je vybavenost některých učeben. Psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky měly velmi dobrou až dobrou úroveň. Motivace a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré. Celkově byla hodnocena výuka matematiky jako velmi dobrá.

Deskriptivní geometrie:

Předmět je v tomto školním roce vyučován pouze jako volitelný ve třetích ročnících čtyřletého gymnázia v hodinové dotaci týdně. Výuka probíhá v souladu s MŠMT ČR schváleným učebním plánem a obsahově pokrývá učivo stanovené učební osnovou. Ta je rozpracována do stručného tematického plánu s uvedením stanoveného počtu hodin přiděleného jednotlivým tématům a konkretizací přibližného termínu jeho splnění.

Vyučující mají k dispozici modely těles, řezů těmito tělesy, demonstrační modely průniků dvou těles a soupravu demonstračních konstrukčních prvků pro modelování jednotlivých situací v soustavě projekce na dvě a tři průmětny. Obdobné demonstrační segmenty mají i žáci, kteří si je zhotovili na základě instrukcí vyučujících. Toto vybavení je základní a pro analýzu dílčích situací postačující. Pro grafické znázornění je běžně používáno zpětného projektoru a fólií, na

nichž jsou přehledně, s využitím barevných čar, znázorněny řešené úlohy. Deskriptivní geometrii vyučuje pedagožka s příslušným univerzitním vzděláním, mající za sebou více než patnáctiletou praxi výuky na středních školách. Své zkušenosti předává profesním způsobem.

Výuka je realizována v promyšleném, koncepčním přístupu s cílem vybudovat a následně utvrzovat i rozvíjet prostorovou představivost jako nezbytný předpoklad pro řešení základních úloh Mongeova promítání tak, aby žáci byli schopni získané vědomosti a dovednosti aplikovat při řešení konkrétních praktických úloh. Významným rysem vyučování je vytýčení cílových vědomostí a konstrukčních dovedností pro každý tematický celek a soustředění se na základní pojmy, které se mají stát systémovým materiálem daného předmětu. Inspekce v rámci hospitační činnosti a na základě eklekce z regresivního postupu dospěla k následujícím explicitním resumé:

- učivo důsledně vychází z předchozích poznatků planimetrie, analytické geometrie a zejména stereometrie, na které konsekventně navazuje a rozvíjí je
- vyučovací hodiny sledují explicitní cíl, který je znám všem žákům
- veškeré činnosti byly demonstračně modelovány vyučující a na základě těchto modelových situací přesně zakresleny na fólii (promítnuty, jako kontrola správnosti řešení) a narýsovány do sešitů
- získané vědomosti a dovednosti byly cíleně zařazovány do utvářeného systému a vzájemně dávány do spojitosti s matematickými poznatky
- byla věnována velká pozornost přesnosti, úplnosti a srozumitelnosti (na základě popisu) grafického projevu
- Vyučující postupuje při řešení úloh v logické posloupnosti s využitím didaktických metod, především však staví na zásadách přiměřenosti a trvalosti. K dosažení stanoveného cíle byly použity metody pozorování, předvádění a praktických prací.
- Vyučující motivuje a zároveň aktivuje žáky soustavným zapojováním do procesu výuky. Její výklad je klidný, věcný, srozumitelný, bez zbytečných slov.

ČŠI hodnotí výuku deskriptivní geometrie jako velmi dobrou.

Výpočetní technika:

Předmět je vyučován v 3., 4. a 5. ročníku osmiletého gymnázia a 1. ročníku čtyřletého gymnázia s dvouhodinovou dotací, dále v třetích ročnících čtyřletého gymnázia a v sedmém ročníku sedmiletého gymnázia jako seminář výpočetní techniky. Vyučování probíhá podle schválených učebních plánů a osnov MŠMT ČR, které si vyučující rozpracovali do vlastních tematických plánů se zakalkulováním kvalitního technického vybavení školy, úrovně znalostí žáků i současných aktuálních potřeb a požadavků kladených na dovednosti práce v této oblasti komunikace. Tematické celky jsou podrobně rozpracovány do dílčích kapitol, s přesně stanoveným počtem hodin, které jim mají být věnovány i uvedením data splnění plánovaného cíle. Rovněž formální stránka těchto plánů je na profesní úrovni. Výuka se uskutečňuje v obou pracovnách výpočetní techniky, z nichž původní je osazena 12 ks počítačů PC 486 s operační pamětí 4 a 8 MB, nová učebna má 10 ks PC Pentium 32 MB a 1 ks PC Pentium K6 s operační pamětí 64 MB. Výuka je realizována dvěma vyučujícími, z nichž jeden má plnou odbornou způsobilost a druhý si dokončuje aprobační specializaci pro tento předmět. Přestože vybavení školy je na požadované úrovni, která umožňuje kvalitní výuku předmětu, mají vyučující konkrétní představu o další modernizaci pracoven, která zabezpečí udržování úrovně vzdělávání v dané oblasti standardně na vysoké úrovni.

Všechny hodiny měly konkrétně stanovený vzdělávací cíl, který byl metodickou stavbou,

v logickém uspořádání učiva, při zachování zásady soustavnosti, systematicky naplňován. Postupy práce spočívaly na vzájemném prolínání metod slovního projevu, demonstrace na schematickém znázornění i s využitím moderní didaktické techniky, praktických prací, upevňování, prohlubování, a uplatnění názoru. Vyučující předvádějí jednotlivé kroky prováděných operací na vlastním počítači, který tyto kroky transportuje na demonstrační monitory umístěné v centrálních bodech učebny, v dohledu všech žáků. Tak byly žákům poskytovány vědomosti, dovednosti i návyky v systému, který jim umožňuje vytvořit si operační aparát, s nímž je možno racionálně řešit úlohy praktického života. Vyučující vytvářejí u žáků v oblasti teorie tvorby programů konkrétní představy o pojmech a jejich vhodné použitelnosti. Žáci pracovali soustředěně, aktivně, činorodě a experimenty si ověřovali další alternativy možných postupů. Výraznou předností je skutečnost, že pracují s menu v anglickém jazyce. Charakteristickými znaky hospitovaných vyučovacích hodin bylo ověřování teoretických vědomostí i praktických znalostí a dovedností žáků i schopnosti jejich praktického uplatnění. V průběhu vyučovacích hodin byla výrazná vysoká koncentrovanost a plné pracovní vytížení. Detailní verbální výklad, objasňování obvyklých algoritmů a programátorských obrátů se uskutečňovalo na konkrétních příkladech. Žákům je poskytována nabídka alternativních možností a řešení i příležitost ověřovat si a experimentovat. Promyšlená metodická stavba hodin spočívala na zásadách uvědomělosti, individuálního přístupu a aktivity všech žáků, využívání všech dosud získaných znalostí a praktických dovedností. V hospitovaných hodinách převládala soustavná interakce a komunikace se žáky, jejímž výsledkem byly i okamžité reakce vyučujících na připomínky a dotazy žáků. Individuální tvorba poznámek a zápisů v průběhu vyučování garantuje efektivní využití času jak vyučujícími, tak žáky.

Inspekční zjištění jsou pozitivní. Plánování a vlastní příprava na vyučovací hodiny jsou kvalitní a svědomité, podmínky výuky a možnosti práce s počítačem i mimo vlastní vyučovací proces, vysoce nadstandardní, organizace formy a metody práce skýtají žákům nejen kvalitní zvládnutí probíraného učiva, ale i prostor pro vlastní experiment a hledání jiných cest řešení zadaných úkolů. Rovněž motivaci a hodnocení, interakci a komunikaci v přímém individuálním kontaktu s vyučujícím hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Všechny hospitované hodiny měly vysokou kvalitativní úroveň (60% vynikajících a 40% velmi dobrých). ČŠI hodnotí výuku předmětu informatika a výpočetní technika jako vynikající.

BLOK PŘÍRODOVĚDNÝCH PŘEDMĚTŮ

Biologie, chemie a laboratorní práce

Biologie i chemie je v počtu nasazených hodin v týdenním rozvrhu v souladu s platnými učebními plány jak pro osmileté, tak pro čtyřleté studium. Vyučujícími předložené tematické plány obsahují všechna témata předepsaná platnými osnovami. Tematické plány jsou zpracovávány v součinnosti členů předmětové komise a neobsahují žádné změny v rámci povolených úprav. Týmová práce na tematických plánech je jednou ze záruk kontinuity výuky těchto předmětů v následných ročnících. Vyučující v hodinách hospitovaných ČŠI prokázali kvalitní připravenost.

Výuka biologie i chemie je zajištěna plně odborně i pedagogicky kvalifikovanými učiteli. Oba předměty mají téměř ideální materiálně technické podmínky pro výuku. Škola je dostatečně vybavena moderní didaktickou technikou včetně videorekordérů s dostatkem profesionálních kazet i kazet pořízených vyučujícími. K dispozici je řada běžně využívaných souprav transparentů pro zpětné projektory. K jejich výrobě je často využívána kopírka. Stejně dobře je škola pro jmenované předměty vybavena školními pomůckami. Jak didaktická technika, tak školní pomůcky jsou využívány v každé vyučovací hodině. Ve dvou sledovaných hodinách bylo

jejich uplatnění samoučelné. Vyhovující jsou i užívané učebnice a učební texty. Učebnice jsou žákům v mnoha případech zapůjčovány nebo si je sami kupují (v případech, kdy je to vhodné, příkladně z důvodu dalšího perspektivního upotřebení). Stejně dobře jsou předchozí předměty vybaveny pro laboratorní práce. Chemická laboratoř je nově vybavena. Kabinet chemie je dostatečně vybaven laboratorním sklem a ostatními laboratorními pomůckami, dostatek je i potřebných chemikálií. Biologie má rovněž nadstandardní vybavení, ke kterému patří i mikrokamera připojená k televizoru. Psychohygienické podmínky jsou pro chemii a biologii rovněž velmi dobré. Předměty jsou vyučovány v esteticky působících učebnách opatřených odbornými nástěnnými obrazy a nástěnkami. Specializace jednotlivých učeben je patrná na první pohled. Biologie a chemie se vyučují v jednotlivých hodinách nejméně s jednodenní přestávkou.

Chemie:

Sledované hodiny měly zavedený řád. Zřetelně bylo stanoveno téma, které odpovídalo zápisu v třídní knize, cíl byl zřetelný v jedné ze sledovaných hodin. Jedna ze sledovaných hodin byl ve všech směrech vyvážená. Obsahovala prvky problémového vyučování i samostatné a týmové práce. Byla pestrá, zajímavá. Žáci byli zvědaví po celou dobu jejího trvání. Další dvě hodiny měly klasickou strukturu s výraznou převahou výkladu učitele a nedostatkem prostoru pro aktivitu žáků. Na závěrečné zopakování probíraného učiva bylo minimum nebo žádný čas.

Rovněž v této oblasti byl diametrální rozdíl ve sledovaných hodinách. Jedna ze sledovaných hodin byla velmi dobře připravena a promyšlena. Motivací byly možnosti využití v praxi nebo každodenní život. Další dvě hodiny byly přeplněny až nadbytečnými informacemi. Hodnocení žáků bylo zařazeno jen v jedné hodině, klasifikace byla v souladu s názorem inspektora, nebyla však dostatečně zdůvodněna. Úroveň komunikace mezi učitelem a žákem byla ve sledovaných hodinách individuálně různá (obráží se i v atmosféře výuky). Atmosféra ve dvou sledovaných hodinách byla přívětivá, v jedné spíše napjatá. Ve dvou hodinách převažoval přílišný verbalismus bez dostatečné aktualizace nebo popularizace učiva, i když k tomu probíraná témata dávala možnost.

Sledované tři hodiny chemie byly hodnoceny jako vynikající, průměrná a spíše podprůměrná.

Biologie:

Vyučovací jednotky mají přesně stanovené schéma, ve kterém hraje nezastupitelnou roli didaktická technika (zpětný projektor, videorekordér). Hodiny jsou časově zcela využity. Samostatná práce žáků nebyla zaznamenána. Obě sledované hodiny měly formu výkladu, v jenom případě doplněnou dialogem s žáky avšak postrádaly úvodní motivaci. Učivo bylo v jednom případě dááno do souvislosti s každodenní praxí. Bylo správně a popularizujícím způsobem interpretováno v souladu se současným stavem teoretických i praktických poznatků. Ústní zkoušení bylo pouze v jedné hodině. Zkoušení byli "dobrovolníci" s velmi dobrými a vynikajícími znalostmi. Vyžadována však byla reprodukce naučeného učiva, absentovalo vedení ke schopnosti a dovednosti aplikovat dané učivo a vřazovat nové poznatky do zabudovaného systému vědomostí. Vzájemná verbální komunikace byla mezi učitelem a žákem značně omezená, v jednom případě vyučující nedávala žádný prostor k rozvoji takové dovednosti a aktivitě.

Sledované hodiny biologie byly hodnoceny jako dobré a ještě vyhovující.

Zeměpis:

Rovněž tento předmět je vyučován v souladu příslušnými, v úvodu uvedenými učebními plány a osnovami, které jsou rozpracovány v tematických plánech, konkrétních a dostatečně podrobných. Vyučovací hodiny jsou realizovány výhradně v učebně zeměpisu, hojně vybavené

pestrými tematickými materiály, televizí, videopřehrávačem i zpětným projektořem. Odborný kabinet je dostatečně vybaven obecně geografickými, administrativními, hospodářskými, politickými a dalšími potřebnými nástěnnými mapami, které jsou přehledně uloženy k operativnímu použití, žákovskými atlasy a globusy, nástěnnými obrazy i bohatým vlastním demonstračním a tiskovým dokumentačním materiálem. Rovněž jsou k dispozici sady diapozitivů a diafilmů k jednotlivým tematům i státům, omezené množství videokazet z aktuální nabídky komerční sítě, ale také z vlastních cestopisných zájezdů pedagogů školy, včetně titulů odborné literatury. K tomuto názornému materiálu je samozřejmě i veškerá potřebná didaktická technika pro praktické využití a demonstraci. Všichni žáci mají školní atlasy a učebnice schválené MŠMT ČR. Výuku předmětu zajišťují tři plně kvalifikovaní pedagogové, z nichž hospitační činnost byla vykonávána pouze u jedné, z důvodu účasti zbývajících dvou na lyžařském výcvikovém kurzu.

Formou hospitační činnosti bylo sledováno pět tříd v celém gymnaziálním rozpětí výuky předmětu. Vyučovací hodiny se vyznačovaly jasně stanoveným cílem a motivačním impulsem v úvodu výuky, střídáním metod práce, promyšlenou organizační strukturou, v níž nechyběla i samostatná práce žáků na dané téma s využitím učebnicových textů a příslušných map. Žáci jsou vedeni k dovednostem aplikovat poznané učivo v obecně platných podmínkách a životních situacích. Těžiště práce spočívalo ve výkladu vyučující soustavně kombinovaném řízeným rozhovorem, což permanentně aktivovalo celou třídu. V každé hodině byly k dispozici potřebné nástěnné mapy a vhodný obrazový materiál a kde bylo potřebné, byla využita i didaktická technika a velmi funkčně i nezbytné demonstrační názorniny. Informace byly podávány na potřebné úrovni vyspělosti žáků jednotlivých ročníků. Inspekci byl zaznamenán i výrazný prostor pro samostatné aktivní učení jakožto běžnou součást výukového procesu.

Rovněž samozřejmým jevem v procesu výuky bylo využití všech potenciálních vědomostí žáků v rámci mezipředmětových vztahů, stavbou na nich a navazováním na ně. Vyučující soustavně prověřovala výchozí znalosti a dovednosti. Její otázky při zkoušení a opakování nebyly zaměřeny pouze na pamětní zvládnutí učiva, ale i na pochopení vztahů, příčin a souvislostí a na základě jejich uvědomění provádět aplikaci. Samotná organizace vyučovací hodiny byla strukturována tak, aby umožňovala uplatnění co největšího počtu žáků třídy v procesu výuky, umožňovala jim pracovat individuálním tempem a uplatnit vlastní aktivitu a iniciativu. Tak docházelo k uplatnění individuálních příkladů a zkušeností žáků. U veškerých tvrzení bylo požadováno zdůvodnění a argumentace. Tím byla k uplatňována nejen registrační složka paměti, ale i logického myšlení. Zkoušení a opakování mělo za cíl větší utvrzování poznatků i schopnost s nimi operovat. Hodnocení výkonu žáků bylo vždy objektivní, spravedlivé a vyučující zdůvodněné, žel, nebylo využito pro vlastní komparaci a sebereflexi, subjektivního sebehodnocení žáka s jeho zdůvodněním klasifikace. Hodnocení samo je zaměřeno pozitivně, nikoliv jen soustředěním se na množství chyb a omylů, ale oceňováním snahy, úsilí žáka a jeho učiněným pokrokem.

Bylo evidentní, že žák je chápán jako aktivní činitel výuky, jehož osobnost je respektována. Byla zvládněna podmíněnost úspěchu výsledku učení na jeho učební aktivitě a vlastním úsilí. Oboustranná komunikace je založena na vzájemné důvěře a respektu, jehož projevem je vytváření prostoru pro vyjádření individuálního názoru, možnosti o něm diskutovat a vést jeho obhajobu. Vyučující vlastním příkladem pracovního nasazení, korektním jednáním a osobitým přístupem pozitivně ovlivňuje vytváření interpersonálních vztahů, prostředí důvěry, spolupráce a adekvátní tolerance.

ČŠI hodnotí výuku předmětu zeměpis jako velmi dobrou.

Souhrnně hodnotí ČŠI blok přírodovědných předmětů: oblast plánování, přípravy výuky a materiálně technických podmínek je na velmi dobré úrovni, personální podmínky jsou

vynikající. Oblast organizace, forem a metod výuky se vyznačovala, zvláště v chemii a biologii, strukturálními a metodickými nedostatky. V oblastech motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace v průběhu vyučovacích hodin byl opět výrazný rozdíl v uvedených předmětech. Amplituda hodnocení ČŠI se pohybovala v rozpětí od velmi dobrý po ještě vyhovující.

Tělesná výchova

Tělesná výchova probíhá ve všech ročnících ve dvou hodinách v týdnu pro chlapce a dívky odděleně, což odpovídá učebním plánům pro čtyřletá i víceletá gymnázia. Společná výuka je realizována při plaveckém výcviku, který se vyučuje u vybraných prvních a třetích ročníků v rámci jedné hodiny tělesné výchovy v týdnu v průběhu celého školního roku. Toto nerovnoměrné rozvržení plaveckého výcviku a dalších tematických celků v tělesné výchově není nejvhodnější při plnění učebních osnov v jednotlivých ročnících. Tematické plány jsou vypracovány po dohodě v předmětové komisi podle učebních osnov schématicky ve stejné formě pro všechny ročníky, není v nich právě zohledněna výše citovaná nerovnoměrnost v rámci celého vzdělávacího cyklu. Do celkového plánu předmětové komise jsou vhodně zařazeny turistické, lyžařské a vodácké kurzy. Příprava vyučujících byla ve sledovaných hodinách na velmi dobré úrovni, respektovala vždy věkové i somatické zvláštnosti žáků.

Personální podmínky výuky jsou na velmi dobré úrovni. Pouze jeden vyučující nemá odbornou způsobilost pro výuku tělesné výchovy, což se ale při přípravě a ve sledovaných hodinách neprojevovalo negativně.

Tělesná výchova se vyučuje v menší tělocvičně v budově školy, kde je k dispozici základní vybavení. V malém přilehlém kabinetě u tělocvičny jsou uloženy míče a další pomůcky pro tělesnou výchovu (uložení míčů, náradí a pomůcek bylo neuspořádané a nepřehledné). Další sál, který se používá pro výuku tělesné výchovy, se nazývá gymnastický, ale název zcela neodpovídá, neboť se jedná o sál se zrcadly a posilovacími stanovišti, takže jeho využití je jednoznačně určeno pro posilování. Při sledovaných hodinách byl posilovací sál využit účelně pro cvičení s hudbou na místě s posilovacími prvky. Pro plnění atletických disciplín nemá škola vyhovující podmínky, chybí atletická dráha a další sektory, neboť se škola nachází v zastavěné části města. U školy je pouze malé hřiště pro omezený počet žáků.

U tělocvičny jsou šatny a sprchy, které žáci mohou využívat. Avšak v rámci psychohygienických podmínek jsou pětiminutové přestávky před a po hodině tělesné výchovy nevyhovující. Žáci se buď nestačí připravit na hodinu nebo musí vyučující ukončit hodinu předčasně. V sále pro posilování není vhodně zajištěno větrání a úklid.

Struktura sledovaných hodin odpovídala věku žáků a výukovým cílům. Vyučující aktivně organizovali hodiny častým předcvičováním. Častou metodou bylo samostatné cvičení na stanovištích, kde měli žáci možnost aktivně se zapojit dle svých možností do vyučování. Vhodně zde byla uplatňována sebekontrola žáků. Slabším místem v hodinách byla pořadová cvičení, nepřesnost v povelích a provedených cvičeních.

Na začátku hodin byly vždy provedeny vstupní informace s příslušnou motivací pro splnění cílů hodin. Vyučující velmi dobře komunikovali se žáky při všech vzniklých situacích, například vysvětlení pravidel hry, nutnosti dodržování jednotlivých poloh při cvičení nebo nutnost dodržet kázeň vzhledem k bezpečnosti při cvičení. V rámci sledovaných hodin tělesné výchovy nebyla prováděna klasifikace, pouze slovní hodnocení zvládnutých cvičení nebo byla dobře provedena analýza chyb. Slabším místem byla ve dvou hodinách přesnost řízení míčových her. Žáci projevovali pozitivní vztah k výuce svým přístupem k jednotlivým cvičením. Nedostatkem bylo u některých žáků nepoužívání vhodných cvičebních úborů a vzhledem k bezpečnosti nošení řetízků a hodinek.

V rámci předmětové komise se všichni vyučují zapojují do zajišťování sportovních akcí a je tak velmi dobře zabezpečena reprezentace školy ve sportovních soutěžích.

Plánování a příprava výuky tělesné výchovy byla hodnocena jako velmi dobrá až dobrá. Personální podmínky jsou na velmi dobré úrovni. Materiální a psychohygienické podmínky byly hodnoceny jako velmi dobré až dobré. Organizace, motivace a komunikace byly hodnoceny jako velmi dobré. Slabším místem je rozvržení plaveckého výcviku do celého školního roku místo jedné hodiny tělesné výchovy. Celkově byla hodnocena výuka tělesné výchovy jako velmi dobrá.

Veškerá výuka ČŠI sledovaných předmětů se uskutečňuje podle platných učebních plánů a osnov, jejichž náplň je rozpracována do kvalitních tematických plánů, umožňujících kontrolu souladu vyučovaného se stanoveným. Podmínky výuky jsou nadstandardní. V organizaci a užívaných formách a metodách práce se vyskytovalo rozpětí od průměrných výkonů až po vynikající. Motivace žáků je částí procesu výuky, která není dostatečně doceněna a využívána. Systém hodnocení žáků, vzájemná i oboustranná interakce a komunikace jsou velmi dobré. Souhrnně hodnotí ČŠI vzdělávací proces v hospitovaných hodinách jako velmi dobrý.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry školy nejsou písemně zpracovány v rámci samostatného dlouhodobého plánu a následně zakomponovány do ročního plánu. Roční plán vychází ze známé a řešené situace při optimalizaci středních škol ve spolupráci se školským úřadem. Dále tvorba plánu vychází z interese o studium, z konkrétního personálního a materiálního stavu školy, včetně kapacity budovy. Zájem o studium je zjišťován při dnech otevřených dveří na základě vyplněných dotazníků od rodičů žáků školy. Plán je založen na koncepci zabezpečení co nejlepší přípravy žáků na studium ve vysokých školách a na splnění základních úkolů v jednotlivých měsících školního roku. Vedení školy zpracovává strukturu úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na vysoké školy a ta je jedním z ukazatelů plnění hlavního cíle školy. Dalšími koncepčními záměry jsou zajištění co nejširší, kvalitní výuky cizích jazyků a výpočetní techniky. S těmito záměry je přístupováno vedením školy k uplatňování učebních plánů a přiřazování hodin jednotlivým povinným předmětům, včetně široké nabídky 15 volitelných předmětů. Roční plán je svojí stavbou reálně splnitelný, strategické koncepční záměry jsou v něm dobře začleněny.

Jednotlivé předmětové komise vypracovávají s průměrnou úrovní své roční plány a to již s konkrétním řešením úkolů zadaných vedením školy nebo svými vlastními úkoly vyplývajícími z práce jednotlivých vyučujících.

Při stanovování ročních cílů a jejich plnění jsou rezervy vedení školy ve spolupráci s rodiči, neboť ta je realizována převážně na začátku školního roku. Při škole je sice oficiálně založena Studentská rada, ale problémy, návrhy a připomínky řeší ředitel školy přímo se zástupci jednotlivých tříd na základě jejich žádostí. Tato forma je operativní, ale nemá koncepční charakter. Obdobně lze hodnotit spolupráci s třídními učiteli.

Výchovně vzdělávací plán je velmi dobře zpracován, včetně rozvrhů, a odpovídá schváleným učebním dokumentům pro čtyřletá a víceletá gymnázia. Ředitel i zástupce ředitele využívají pro svoji práci počítač se specifickým programovým vybavením pro školské (např. program "Bakalář").

Plán výchovného poradce obsahuje pouze vyjmenované dílčí úkoly, které budou v příslušném

měsíci plněny nebo stručný název informací a témat, která budou sdělována, předávána, zpracovávána, ale už není upřesněno komu a jakou formou.

Celkově byl proces plánování hodnocen jako průměrný.

Organizování

Stěžejní normou je *Organizační řád Gymnázia Kolín*, který je vypracován na základě školské legislativy, především zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol (školský zákon), zákona č. 564/1990 Sb. o státní správě a samosprávě ve školství a vyhlášky č. 354/1991 Sb., o středních školách. Tato zákonná ustanovení zpracovává v aplikaci na specifické, interní podmínky školy. Organizační řád v sobě zahrnuje i organizačně hierarchické strukturální schéma školy, z něhož jsou patrní vedoucí pracovníci a jim svěřené úseky správy. Pregnantně pojmenovává škálu povinností ředitele, oblast jeho zodpovědnosti, odpovědnosti a rozhodovacích pravomocí. Obdobným způsobem vytyčuje kompetence a úkoly zástupce ředitele školy. Další vedoucí pracovníci mají tyto úkoly, pravomoce a oblasti zodpovědnosti taxativně vyjmenovány v individuální náplni práce. V náplních práce jednotlivých učitelů stanovil ředitel školy také kompetence třídních učitelů, vedoucích předmětových komisí, výchovného poradce a protidrogového koordinátora a v úseku provozně-ekonomickém technickohospodářských pracovníků. Třetí kapitola je věnována hlavní činnosti školy, organizaci výchovně vzdělávacího procesu, v němž jsou v systému bodové evidence uvedeny všechny nejdůležitější oblasti, jimiž škola uplatňuje svůj vliv na žáky.

Vnitřní řád gymnázia vymezuje organizaci každodenního provozu školy, povinnosti žáků, jejich práva a výchovná opatření. Řád je sestaven účelně, velmi podrobně, povinnosti jsou kodifikovány v přítomnosti, bez jakýchkoli imperativ. Práva žáků zachycují poměrně malou škálu, zaměřenou na úzké spektrum žákovských nárokových oblastí. Součástí tohoto vnitřního řádu je i *Pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení* v jeho plném, zveřejněném znění pod čj. 16 969/96-42. Ve školním řádu je zpracován pokyn MŠMT ČR čj. 16 227/96-22 k prevenci zneužívání návykových látek. Ředitel školy spolupracuje se *Studentskou radou*, jež se schází pravidelně jedenkrát za každé čtvrtletí a dále dle potřeby či podnětů ze "schránky důvěry" kdykoli. Na velmi dobré úrovni je vnitřní i vnější informační systém s širokou škálou informací z oblastí, které žáky obklopují (kurzy jazyků, nabídky pracovních příležitostí, kulturní, sportovní a společenské akce, redakce vlastního časopisu školy, studium na VŠ a VOŠ, atd.). Dalším organizačním komplementárním segmentem je *soubor vnitřní organizačních směrnic* ředitele školy, které komplexně postihují oblast hospodaření a vedení ekonomické dokumentace.

Rovněž široké je spektrum možností, jimiž se škola prezentuje na veřejnosti, nikoliv pouze rodičovské. Výroční zpráva za školní rok 1998/1999 je přehledná, má kvalitní, obsáhlou, detailně vypovídající hodnotu. Jednotlivé části odpovídají požadavkům stanoveným zákonem č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Výroční zpráva má i kvalitní analytickou hodnotu. Přehled o úspěších žáků v olympiádách a soutěžích dokazuje dobrou prezentaci školy na veřejnosti.

Vnitřní systém přenosu informací směrem k žákům je reprezentován nástěnkami s aktuálními informacemi na chodbě v atriu školní budovy, dále prostřednictvím třídních učitelů a výchovného poradce. Vyučující gymnázia jsou s informacemi vedení školy seznamováni na schůzích pedagogických rad a dále na provozních poradách. Organizační systém a jeho mechanismy umožňují účinné řízení školy, délka přestávek, počty hodin v jednom dni, naplněnost tříd, dělení na skupiny, odpovídají § 14 (odst. 1 - 4) vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o středních školách.

Řízení školy je funkčně strukturováno, ředitel delegovala přesně kompetence, stanovil poradní orgány. Pozitivní je spolupráce s žákovskou samosprávou. Organizační systém a osobnostní předpoklady ředitele zajišťují naplňování hlavních cílů výchovně-vzdělávacího procesu. V oblasti organizování je výrazná převaha pozitiv a ČŠI hodnotí systém organizace činností školy jako velmi dobrý.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy vychází při řízení školy a jeho součásti ze své stanovené koncepce a cílů stanovených v ročním plánu. Pro operativní řízení jsou používány a zpracovávány velmi dobře účinné týdenní informace pro všechny pracovníky. Ředitel školy dává velký důraz na osobní jednání, které ve větší míře používá. Na tuto formu pružně navazuje demokratický styl řízení kolektivu pracovníků školy, jak pedagogických tak správních, a to za spolupráce zástupce ředitele. U řízení pedagogických pracovníků využívá vedení školy spolupráce a iniciativy předsedů předmětových komisí.

Plán hospitací (přibližně 40 hospitací za školní rok u ředitele, 30 hospitací u zástupce ředitele) odpovídá velikosti školy. U závěrů z hospitací je však málo zdůrazněna možnost jiných forem než jenom frontální výuka.

Vedení školy má zpracovaná kritéria bodového systému pro určení osobních příplatků. V těchto kritériích je velice dobře na prvním místě kvalita pedagogické a výchovné práce. Další bodová kritéria zohledňují prioritní cíl školy, výuku cizích jazyků (zde chybí kritérium pro posílení výuky s výpočetní technikou), práce související s přenesením kompetencí od vedení školy až po jednotlivé druhy prací zadané vedením školy (vedení skladu učebnic, vedení pěveckého sboru, atd.). Každý pracovník je prokazatelně osobně seznámen s výsledkem bodového ohodnocení a tedy způsobem určení výše osobního příplatku. Pravidelnost a stálá kontrola je tím zajištěna.

Každý pracovník má možnost častého jednání s vedením školy a tak může dobře uplatňovat svoji tvořivost a iniciativu. Příkladem je úspěšné vedení pěveckého sboru, školního časopisu, Klubu mladého diváka, minimálního preventivního programu školy nebo další prostor při konání netradičních akcí, například při připomenutí Významného dne 17. listopadu.

Pro další vzdělávání pracovníků je sestaven plán aktivit na školní rok, který je vyhodnocen po uzavření jednotlivých částí. V plánu pro školní rok 1999/2000 převažují akce pro výuku cizích jazyků s 31 výjezdy 8 pedagogů školy do Pedagogického centra v Praze. Dále jsou zastoupeny humanitní i přírodovědné obory v plánu vzdělávacích akcí s celkovým počtem 17. zájemců o účast. Vedení školy vede velmi dobře v osobních spisech zaměstnanců způsob dalšího vzdělávání.

Ředitel školy pro autoreflexi používal systém testů Kalibro. Vzhledem k finanční náročnosti od tohoto systému upustil a přešel na vyhodnocování formou testů koncipovaných předmětovými komisemi. Dále používá výsledky testů Sondy Maturant a vyhodnocení výsledků přijímacího řízení na vysoké školy.

Vedení a motivování pracovníků školy vykazuje převažující pozitiva a je hodnoceno jako velmi dobré.

Kontrolní mechanismy

Ředitel školy má vypracovaný ucelený systém kontroly, který zahrnuje všechny oblasti spadající do jeho kompetenčních pravomocí i principu přímé odpovědnosti. Jsou to výchova a vzdělávání, ekonomická sekce a provozní oblast. Principy kontrolního mechanismu mají svá východiska v organizační hierarchii: Ředitel školy a zástupce ředitele kontrolují všechny oblasti

v nepravidelných, ale v průběhu roku stejně četných kontrolních týdnech. Bezprostřední kontrolu (prakticky každý týden) provádí na svých úsecích hospodářka školy a vedoucí školní jídelny. Plán kontrolní činnosti má vypracovaný jak ředitel školy, tak i zástupce ředitele, který dále provádí i mimořádné kontroly na přímý pokyn ředitele školy. Nikoliv plánovanou, ale pravidelnou systémovou kontrolu provádí na svých úsecích hospodářka školy, při zjištěných závadách ŘŠ a ZŘŠ bezprostředně po jejich oznámení.

Kontrolní činnost předmětových komisí má současně i charakter poradní a metodický. Pravidelně se orientuje na začínající pedagogy a v tomto školním roce na autoevaluační testování. *Kontrola výchovně vzdělávacího procesu* využívá zpětné reflexivní vazby všech, kdož jsou na tomto procesu zainteresováni a jako taková je realizována prostřednictvím: **a) hospitační činnosti** především u začínajících pedagogů, (hospitace orientační, dílčí a hospitace klasické), přičemž k prioritám hospitační činnosti patří sledování, zda obsahová náplň učiva a jeho metodické uspořádání je adekvátní věku studentů, jaká je efektivita vzdělávacího procesu, (potlačení převahy výkladové práce učitele ve prospěch intenzivnějších metod a forem činností budujících na didaktických zásadách a principech motivace a aktivace činnosti žáků, jejich tvořivosti a především připravenost závěrečných ročníků k maturitě i k přijímacím zkouškám). **b), pravidelných týdenních provozních porad** pedagogického sboru, na nichž na fundamentu participativní demokracie, jakožto principu optimalizace chodu výchovně vzdělávacího procesu, je otevřen prostor pro seznámení s novými trendy v této oblasti, i sdělení obecných poznatků z provedených kontrol. **c) nepravidelných čtvrtletních jednání s třídními důvěrníky** Sdružení rodičů a přátel kolínského gymnázia. **d) na základě převzetí podnětů studentů.**

Kontrola pedagogické dokumentace se provádí ve všech klíčových obdobích roku (zahájení, 1. čtvrtletí, pololetí 3. čtvrtletí a závěr školního roku), třídní knihy se kontrolují pravidelně zhruba po šesti týdnech a následná kontrola odstranění případných nedostatků probíhá do týdne po oznámení chyb zástupcem ředitele třídnímu učitel. *Předmětové komise* jsou kontrolovány jednak prostřednictvím zápisů z jejich jednání a zároveň i přítomností vedení školy na jejich poradách.

Výchovný poradce je v pravidelném kontaktu s vedením školy a předkládá plán své činnosti k posouzení a schválení vedení školy. Mimo to v pravidelných, zhruba dvouměsíčních intervalech, komplexně seznamuje ředitelství školy a pedagogickou radu s vlastní činností. *Kontrola třídních učitelů* se uskutečňuje na základě plnění specifických úkolů zadaných vedením školy a realizace úkolů vyplývajících z pracovní náplně i měsíčních plánů. Kontrola je prakticky permanentní.

Systém kontroly hospodaření školy je založen na pravidelné analýze hospodaření (nejméně jedenkrát měsíčně), kterou provádí společně ředitel školy s účetní. Finální kontrolu provádí každý měsíc účetní Školského úřadu Kolín, jemuž jsou pravidelně poskytovány měsíční závěrky. Tím je zároveň zabezpečena vnější kontrola a okamžitá zpětná vazba. Stejným způsobem je prováděna i roční závěrka. **O** provedených kontrolách jsou vedeny řádné zápisy. Ředitel školy eviduje protokoly o provedených kontrolách ve škole. Pokud jsou vlastní kontrolní činností zjištěny závady, pak drobné rázu se řeší okamžitým pohovorem. Jestliže byla zjištěna závada vážnějšího rázu, je bezodkladně stanoveno nápravné opatření, jehož realizace je prověřována následnou, termínovanou kontrolou.

Ředitelství školy má pro vážné situace připraven protokol o zjištěných závadách a nápravných opatřeních, jeho důsledkem může být až "vytýkácí dopis," v souladu se Zákoníkem práce. Pro motivaci zaměstnanců jsou vypracována "kritéria hodnocení práce pracovníků školy," která jsou zároveň i evaluačními nástroji k posouzení kvality práce pedagogů. Mezi tyto nástroje patřily v předchozích dvou letech i dosažené výsledky v celostátní Sondě MATURENT. V tomto školním roce to mají být i vlastní evaluační testy, které se připravují a jejichž analýzou se budou zabývat předmětové komise. Pokud se týče *pravidelných kontrol technického zařízení* a vybavení školy je vypracován přehled pro termínované zajištění těchto revizí

v lhůtách stanovených příslušnými českými státními normami. Tento přehled je k dispozici u vedení ekonomického úseku školy, při inovacích je aktualizován a stanovené lhůty jsou dodržovány.

ČŠI se podrobně seznámila s kontrolním systémem a jeho mechanismy a konstatuje, že kontrolní činnost je dokladovatelná, pravidelná, odpovědná a efektivní. Systém je funkční a ČŠI jej hodnotí jako příkladný.

Hodnocení kvality řízení

***Ředitel školy: dodržuje platné právní předpisy
 má vybudovaný účinný systém plánování, organizace a kontroly
 řízení školy je promyšlené, cílené a má velmi dobrou úroveň***

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 17 826/99-21
- veškerá povinná dokumentace jak je stanovena § 38 a zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, mimo hospodářskou dokumentaci, účetní evidenci a evidenci majetku
- Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem (MŠMT ČR čj. 20594/99-22), Učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem (MŠMT ČR čj. 20595/99-22).
- Generalizovaný učební plán gymnázia s osmiletým studijním cyklem schválený MŠMT ČR dne 15. 7. 1994, čj. 20 060/94-23 s platností od 1. 9. 1995, upravený dne 14. 11. 1995 pod čj. 25 048/95-21-23 s platností od 1. 9. 1996.
- učební plán gymnázia se čtyřletým studijním cyklem schválený MŠMT dne 19. 12. 1991 pod čj. 28 205/91-20 s platností od 1. 9. 1992, upravený dne 14. listopadu 1995 čj. 25049/95-21-23 s platností od 1. 9. 1996.
- učební osnovy gymnázia čj. 20 596/99-22, učební osnovy základní školy čj. 16 847/96-2 včetně doplňků čj. 25 018/98-22, a učební osnovy čtyřletého gymnázia čj. 17 668/91-20
- Koncepce Gymnázia Kolín a Roční plán práce Gymnázia Kolín
- rozvrhy hodin tříd i rozvrhy hodin vyučujících
- Organizační řád Gymnázia Kolín + Vnitřní řád gymnázia Kolín
- vnitroorganizační směrnice vydané ředitelem školy pro zabezpečení plnění předpisů platných především v oblasti hospodářské a finanční evidence
- Výroční zpráva školy za šk. r. 1998/99 a výroční zpráva o hospodaření školy za rok 1998
- ukázky týdenních plánů práce
- inventární knihy kabinetů matematika, výpočetní technika a zeměpis
- tematické plány všech hospitovaných předmětů
- materiál "Úspěšnost absolventů r. 1999 v přijímacím řízení na vysoké školy a VOŠ"
- celková úroveň žáků Gymnázia Kolín posledních ročníků na základě výsledků Soudy Maturant
- vzorek žakovských sešitů a žakovských prací
- plán kontrolní činnosti ředitele školy a dalších vedoucích pracovníků: "Kontrolní systém školy"

- zápisy z provedených kontrol, včetně hospitační činnosti (hospitační záznamy)
- náplně práce vedoucích pracovníků školy a pedagogických pracovníků školy

ZÁVĚR

Výrazná pozitiva:

- personální obsazení pedagogického sboru je na vynikající úrovni a rovněž tak obsazení dotací vyučovacích hodin jednotlivých předmětů
- materiální vybavení pracoven informatiky a výpočetní techniky je příkladné a rovněž i práce vyučujících v těchto hodinách
- dokumentace ředitele školy, kterou ČŠI kontrolovala v rámci posouzení kvality řízení je přehledná, obsahově podrobná i věcná, operativně vedená a má vysokou úroveň i z hlediska formálních náležitostí

Doporučení:

- Perspektivní přípravu učitelů orientovat na metodickou strukturu vyučovacích hodin a netradiční formy i metody vyučování
- vypracovat si plán nebo kritéria účasti dalšího vzdělávání z hlediska potřeby školy a nejenom z hlediska zájmu pedagogů
- řešit jiným způsobem zařazení plaveckého výcviku do časového plánu učiva (například jako třetí vyučovací hodiny tělesné výchovy nebo využití plaveckého výcviku pro více ročníků v roce nebo zařadit plavecký výcvik do sportovních her)
- zlepšit větrání a úklid posilovacího sálu
- upravit délku pětiminutových přestávek před a po hodině tělesné výchovy
- nevyučovat matematiku v učebně výpočetní techniky pokud není v programu učiva uplatnění výpočetní techniky

Závěrečné resumé

1. personální podmínky gymnázia jsou vynikající
2. materiálně technické podmínky se odlišují pro výuku jednotlivých předmětů. Pohybují se však v rozmezí velmi dobré - standardní. Nejméně dobré je vybavení výukovými programy.
3. hygienické podmínky jsou velmi dobré
4. průběh vzdělávání je ve výrazné převaze sledovaných předmětů velmi dobrý
5. řízení školy je velmi dobré

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu	PaedDr. Vilibald Knob	PaedDr. Vilibald Knob v.r.
Členové týmu	Mgr. Jaroslav Chrupa	Mgr. Jaroslav Chrupa v.r.
	PaedDr. Václav Skála	PaedDr. Václav Skála v.r.

Externí spolupracovník: Mgr. Slavomír Vaněk

V Nymburku dne 14. února 2000

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. březen 2000

Razítko

PaedDr. Ivo Zachař v.r.
Podpis ředitele školy

Předmětem orientační inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci Nymburk, Komenského 1254, PSČ 288 01 do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Kolín, Kutnohorská 50, PSČ 280 02	22. březen 2000	036102/00-00001
Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, Praha 1	22. březen 2000	036101/00-00001

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
/	/	Připomínky k Inspekční zprávě nebyly podány